

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

77. An Regularis, vel Monialis, vel aliquis in Sacris Ordinibus constitutus, si
sæcularem polluit, committat Sacrilegium? Et an patiens in prædicto casu
pollutionem, circumstantiam personarum ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

fit invalidum: nam quod Professio in Religione ante illos annos vim non habet; oritur ex constitutione Ecclesie, qualis nulla est in presenti casu. Idem ostenditur quoad posterius, quia Tridentinum sess. 25. cap. 15. de Regularibus? solum agit de professione in Religione, quam annullat. Existimo ergo, quod licet ea sit iusta causa dispensandi, immo iuxta probabilem sententiam tale votum possit irritari etiam post annos pubertatis ab eis, quorum cura suberat is, qui intra annos pubertatis fuit ordinatus; ipsum tamen votum non fit eo ipso irritum. Et ita hanc sententiam tenet Castrus Palaus, tom. 4. tractat. 27. punct. 17. num. 10. & Jo. Prappositus in 3. part. quest. unica, de Sacram. Ord. dub. 20. num. 199. Nota tamen, quod si nata pubertate, Ordinem susceptum exercueris, aut alia via approbaveris obligatus esses ad castitatem servandam, & resistere non potes; vti notarunt Sanchez, Coninch, & alij locis allegatis.

9. Quæro tertio: An inuincibiliter ignorans votum cœlibatus implicitum contineri in receptione Ordinis Sacri; teneatur seruare continentiam, si sciens, & prudens sacrum Ordinem recipiat? Sanchez lib. 7. de Matrimon. disp. 27. num. 11. affirmat. Sed contrarium videtur verius. Sequitur ex dictis, cum obligatio voti non possit inueniri, nisi verum votum intercedat: illud autem non potest inueniri, vbi nullum est voluntarium: voluntarium verò esse non potest respectu eius, quod inuincibiliter ignoratur. Et ita hanc sententiam tenet Ioannes Prappositus, vbi supra num. 200. & 201. qui respondet ad omnia argumenta Sanchez. Sed in hac difficultate differunt Palaus loco citato num. 11. cum Coninch, disput. 20. dub. 14. num. 145. Qui bene aduertit, quod hic casus vix in Ecclesia Latina locum habere potest, cum omnes ante collationem Ordinis Sacrorum moueantur ab Episcopo de obligatione castitatis seruandæ.

10. Et tandem quæro quartò: quid dicendum, sit cum metu cadente in constantem virum Ordinem susceperis: an tenearis seruare continentiam? In presenti difficultate, præter eos, qui vniuersim censent vota graui metu facta, seu cum metu cadente in constantem virum, esse nulla iure naturæ; aliqui censent tale votum iure positio esse irritum, & ptoinde initiationum Sacris Ordinibus ex tali metu non obligari ad continentiam: ita Sanchez disp. 29. n. 5. vbi plurimos citat, & lib. 4. in Decalogum cap. 4. n. 12. Lessius cap. 40. dubit. 3. num. 18 & alij. Et ita docet Prappositus vbi supra, num. 202. Et ideò Palaus, loco citato, num. 13. probat nullum votum metu factum iure naturæ irritum esse: iure verò positio sola ea vota, quæ statum Religiosum constituunt, tametsi irritanda veniant. Quo posito, si cum Ordines susceperis, expressè non contradixeris obligationi seruandæ castitatis; teneas eam seruare, tum ex voto, tum ex lege. Sed probata coactione, credo facillè Ecclesiam tibi prædictam obligationem remissuram. Sed circa omnia supradicta, ne deseras etiam recognoscere doctissimum Granadum in 3. part. D. Thoma, contr. 9. tract. 4. disp. 1. sect. 1. & seqq.

RESOL. LXXV.

An Religiosus professus, qui emittit votum de non committenda mollitie, vel fornicatione teneatur, explicare hanc circumstantiam voti emissi post professionem: & idem queritur, de Sacerdote, vel Sacris Ordinibus initiato? Ex part. 1. tr. 7. Ref. 9.

1. Respondeo negatiuè; nempe non teneri declarare in confessione se hac de re post vo-

tum professionis aut sacrorum Ordinum, speciale votum emisisse: quia per votum solemne castitatis in professione emillum, & dum sacros Ordines susceperis, ad id ipsum tenebatur; & multiplicatio nota votorum nullam etiam addit circumstantiam aggrauantem; nec se obligauit de nouo, sed veterem obligationem cum illo voto confirmauit: sicut, qui sæpe promitteret aliquam rem cum iuramento, vel publicas scripturas de illa efficeret. Et ita docet Fagundez de Precept. Eccles. tract. 2. lib. 4. cap. 3. num. 11. qui citat Sanch. & Llamas. Et ideò Filliuc. tom. 2. tract. 30. cap. 7. num. 26. asseruit: aliquem habentem votum solemne, & simplex, non teneri vtrumque exprimere: quia votum solemne, & simplex differunt tantum accidentaliter, & non est circumstantia in confessione aperienda.

38. §. Itaque. Prope hoc. à veris. Vnde ex his quibus illa differ ab ista questione quia in illa additum est iuramentu voto, &c.

RESOL. LXXVI.

An quando aliquis solus se polluit tangendo aliquem professum, vel in Sacris constitutum, teneatur explicare hanc circumstantiam? Ex part. 1. tractat. 7. Resolut. 53.

1. Negatiuè respondet Llamas in sum. p. 3. c. 8. §. 16. vbi sic asserit: [Quando sola mollities committitur tactibus Professi, vel in Sacris constituti, si patiens est secularis, non tenetur amplius dicere, nisi: Passus sum voluntariè pollui tactibus alienis. Neque in sacris constitutus, vel Professus amplius tenetur dicere, nisi, tangens impudicè, alium pollui. Et si non sit cognitus, non tenetur explicare. Et sum in sacris, vel Professus, aut Professa Religionem, nisi illi etiam accidat voluntaria pollutio, vt de se liquet, qui sacra persona non est in tali casu violata.] Ita Llamas, sed an probabiliter, iudicent viri docti: nam oppositam sententiam existimo veram.

Sup. hoc in Ref. seq. & in 17. tr. 1. Ref. 242. §. Non deseram.

RESOL. LXXVII.

An Regularis, vel Monialis, vel aliquis in Sacris Ordinibus constitutus, si sacralarem polluit, committat sacrilegium? Et an patiens in prædicto casu pollutionem, circumstantiam personarum teneatur aperire? Ex part. 9. tract. 9. & Misc. 4. Resol. 66. alias 65.

1. Pro negatiua sententia adduxit alibi Llamas primum Auctorem huius sententiæ: postea adduxi Nicolaum Misciscensem Dominicanum: & Ioannem Caramuelem Cisterciensem: nunc assero eandem sententiam docere Iacobum de Grassis Benedictinum, de casibus reseruat. lib. 3. cap. 8. num. 39. cui nouissimè adde Patrem Gesualdum Cappucinum in Theolog. moral. tom. 1. tractat. 27. cap. 10. num. 16. vbi sic asserit: Sequitur, quod quando sola mollities committitur tactibus professi, siue alicuius in Sacris Ordinibus constituti, si patiens esset secularis, non tenetur amplius dicere in confessione, nisi passus sum voluntariè pollui tactibus alienis; neque Religiosus amplius tenetur dicere, nisi causam tangens impudicè alium pollui, & si non sit cognitus, non tenetur explicare: ego sum in sacris, siue Religiosus, nisi etiam illi accidat voluntaria pollutio consummata. Et ratio huius est, quia persona sacra non est in tali casu violata contra votum Castitatis. Hæc Gesualdus.

Alibi in Ref. præterita, & in alia eius anco.

2. Sed profusus hanc sententiam reiiciendam esse puto. Et ego illam alibi improbaui; & me citato, improbat Trullench vbi infra, & etiam, me citato, sapien-

fapientiffimus Onie Jo in p. 2. D. Thome. tr. 6. contr. 5. p. 10. n. 70. Vnde in Summa Llamas inuenitur expuncta talis opinio iuffu noſtræ Sanctæ Inquiſitionis Hiſpanicæ, in Indice expurgatorio edito anno 1632. à Cardinali Antonio Zappata littera H. ſecundæ Claffis. Et ideo non approbo id, quod aſſerit nouiffimè Tamburinus in *Method. expedit. Confess. l. 2. c. 5. §. 10. n. 66.* vbi ſic ait: ſi tu tuis manibus polluas vxoratum, vel Sacerdotē, &c. debes id explicare; quia cooperaris ad adulterium, vel ſacrilegium; at ſi te ſuis manibus alius polluat, parum refert pro tuo peccato contra Caſtitem, quòd ille fuerit vir, vel fœmina, vel Sacerdos; tunc enim (ſi aliud non additur) ſe habent illæ manus, vt merum inſtrumentum; & ſolum adeſt cooperatio cum alterius te polluentis peccato. Ita ille, qui ſentit cum Llamas, ſaccularem patientem pollutionem ab aliquo in Sacris conſtituto, non tenet amplius dicere, niſi paſſus ſum voluntariè pollutionem tactibus alienis, & non teneri explicare circumſtantiam perſonæ ſacræ. Sed hanc ſententiam, vt diximus, deleuit ex Llamas index expurgatorius. Rectè itaque Trullench in *Decal. tom. 2. lib. 6. c. 1. dub. 8. §. 1. n. 2.* ſic ait: Hinc fit quando mollities committitur tactibus Profeſſi, aut in Sacris cõſtituti, eſſe id in cõfeſſione aperiendum, vt bene exiſtimat Diana *traſſ. de circumſtantiis, reſ. 53.* contra Llamas *ſumma part. 3. cap. 8. §. 16.* Ita Trullench, & iterum ego. Vnde cautè legendi ſunt Tamburinus, Gefualdus, Graſſius, Moſcienſis, & Caramuel; & caueant in poſterum Auctores hanc ſententiam in ſuis Operibus amplius imprimere.

Quæ hic eſt
Reſol. ante-
cedens.

RESOL. LXXVIII.

An mulieri peccanti cum Religioſo Sacerdote ſatis ſit dicere ſe commiſſiſſe ſacrilegium cum Sacerdote, vel initiato ſacris Ordinibus?

Et an Religioſus Sacerdos, quando ſe accuſat in cõfeſſione in ſimili caſu non teneatur dicere ſe eſſe Religioſum Sacerdotem, ſed ſufficit dicere ſe eſſe Religioſum, vel Sacerdotem, aut ſacris Ordinibus initiatum, &c. Ex part. 1. tr. 7. Ref. 3.

Sup. hoc ſup. §. 1. Negatiuè reſpondet Sotus in 4. diſt. 18. q. 2. in Ref. 33. §. 6. Et in hoc, & inf in Refol. 165. §. 10. Ref. 3. & §. 10. Ref. 4.

1. Negatiuè reſpondet Sotus in 4. diſt. 18. q. 2. art. 3. & de iuſt. lib. 2. q. 8. art. 5. ad 1. Cõninch de Sac. diſt. 20. dub. 3. n. 131. Ledclina in ſum. to. 1. de penit. cap. 19. de circumſtantiis perſonæ. dub. 2. Zanardus in direct. Theol. part. 1. tract. de penit. c. 18. Petrus Fay in addit. ad 3. part. queſt. 9. art. 2. diſt. 7. ad 3. & alij: quia votum ſolemne caſtitalis à Religioſo emiſſum, alterius ſpeciei eſt à ſpecie voti Sacerdotis, in Ordine ſuſcepto.

2. Sed ego contrarium aſſerendum eſſe cenſeo: & ita docet Pirigianus in 4. ſert. tom. 2. diſt. 16. q. vnica, artic. 5. Henriquez lib. 5. de penit. c. 5. n. 6. in Gloſſ. lit. G. Sanchez de matr. lib. 7. diſt. 27. n. 27. & nouiffimè Villalobos in ſum. tom. 1. tra. 9. cap. 37. n. 13. vbi ita aſſerit: *El Sacerdote profeſſo en el pecado de la carne ſatisfaga con decir, que es profeſſo, ò que es Sacerdote. El fundamento de ſta ſentencia es, que el Sacerdote no tiene obligacion à la caſtidad, mas que la del voto ſolemne, que aſſi ſe incluye, y aſſi el voto del Sacerdote, y el del Religioſo no hazen diferente eſpecie, ſi no ſolo es reiterar el voto, como el que hizo eſte tres, ò quarto vezes voto de ayunar los viernes: que ſi le quebrare, no haze mas que vn pecado: que es como el que hizo muchas eſcrituras de obligacion para pagar vna deuda, que no por eſſo queda obligado à pagar mas.* Ita ille, qui etiam citat Medinam, Azorium, & Rodriguez. Et hanc ſententiam probabilem vocat Ioann. de la Cruz in director. conſc. part. 1.

precept. 6. art. 6. dub. 8. concluſ. 3. & Leſſius lib. 4. c. 3. dub. 1. n. 87.

3. Dicendum eſt igitur: penitentem acculantem ſe de copula, ſatisfacere dicendo in cõfeſſione, ſe habuiſſe copulam cum Sacerdote; & non teneretur dicere, illum Sacerdotem fuiſſe Religioſum. Ita Religioſus Sacerdos, quando ſe acculatur in Cõfeſſione, non teneretur dicere, ſe eſſe Religioſum Sacerdotem; ſed ſufficit dicere, ſe eſſe Religioſum, vel Sacerdotem, aut ſacris Ordinibus initiatum, &c. Et hanc ſententiam etiam probabilem vocat Fagundez de Præcept. Eccleſ. tract. 2. lib. 4. cap. 3. num. 4. in fine. Vide ſuper hac materia tertiam meam Partem, Ref. 67. Tract. 4. de Sacrament.

RESOL. LXXIX.

An mulier habens rem cum Nouitio, vel ſolutus cum Nouitia Religioſa teneatur aperire hanc circumſtantiam?

Et quid, ſi mulier haberet rem cum Clerico minorum Ordinum? Ex part. 1. tract. 7. Ref. 7.

§. 1. Affirmatiuè reſpondet Llamas in Summa, p. 3. c. 8. §. 14.

Sed mihi placet contraria ſententia, quam docet noſter Megala in 1. part. lib. 5. cap. 11. num. 7. quia, cum hæc circumſtantia ſit tantum aggravans, non eſt in Cõfeſſione aperienda. Quæ doctrina magis procedit, ſi mulier haberet rem cum Clerico minorum Ordinum: quia talis circumſtantia non ita notabiliter aggravat malitiam luxuriæ. Et ita docet Llamas ubi ſupra.

RESOL. LXXX.

An ſi quis fornicaretur, geſtando aliquod fruſtulum Reliquiæ Sanctæ Crucis clauorum, vel ſpinea. coronæ, aut Hoſtiæ conſecratæ, occultè, debeat neceſſario hanc circumſtantiam in Cõfeſſione explicare?

Et quid geſtando Reliquias Sanctorum, vel Agnæ benedictum?
Idem eſt, quando non ſolum quis cum complice peccaret, ſed etiam cum polluerit ſe ipſum.
Et idem eſt, ſi Parochus, dum iuret cum ſacro oleo ad miniſtrandum Sacramentum Extreme Vnctionis, in itinere cum illo rem haberet cū muliere. Ex part. 1. tract. 8. & Miſc. 8. Refol. 58.

§. 1. Olim docui fornicantem geſtando Reliquias, vel Agnæ benedictum non eſſe aſtrictum hanc circumſtantiam explicare, & ita me citato cum Sanchez, Fagundez, Lugo, Fillucio, Trullench, Bonacina, & aliis tenet Leander de Sacram. tom. 1. tractat. 5. diſput. 8. queſt. 1. §. 5. quia comitantur tantum ſe habent ad actum venerem, ſicut ad quoduis aliud peccatum. Verùm hanc opinionem ego non audeam extendere ad fornicantem, & geſtantem Reliquias Sanctæ Crucis, clauorum, vel ſpinea coronæ propter contactum phyſicum Corporis Domini noſtri Ieſu Chriſti, vnde ex hoc ab Eccleſia coluntur adoratione.

2. Et idem puto ſi aliquis ex iuſta cauſa geſtat Sacramentum Euchariftiam occultam, & cum illa fornicaretur, vnde ad elucidationem omnium ſi prædictorum, non deleram hic apponere verba Patris Dicaſtilli, qui de Sacrament. tomo ſecundo, tractat. 8. diſputat. 9. dub. 8. num. 718. ſic ait: Dubitare quis poſſet circa hanc circumſtantiam, quomodo id de quo agit Sanchez lib. 2. moral. cap. 40. num. 28. & ante iptum Azor. & alij